

Biblioteksplan Mullsjö kommun 2019-2023

Antagen av kultur- och fritidsnämnden, § 16, 190319

Del av Kultur- & fritidsplan

Inledning

Bibliotekslagen (SFS 2013:801) föreskriver följande:

17 § Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

Biblioteksplanen ska ge närmare besked om verksamhetens inriktning och omfattning på ett sådant sätt att medborgarnas möjligheter att påverka gynnas. En annan viktig del är möjligheten till uppföljning av uppsatta mål. Från och med år 2015 är också en aktuell biblioteksplan en nödvändig förutsättning för att kunna ansöka om och erhålla Kulturrådets bidrag till läsfrämjande insatser, vilket Mullsjö kommun med framgång gjort under flera år.

Planen, som är en del av Mullsjö kommuns kultur- & fritidsplan, omfattar åren 2019-2022 och antas av Mullsjö kommunfullmäktige. Planen ska vara ett levande dokument som ligger till grund för såväl utvecklingen av biblioteksverksamheterna i kommunen som det dagliga biblioteksarbetet. Planen ska omfatta folkbiblioteket, skolbiblioteken samt medieförsörjningen mellan andra kommunala institutioner och verksamheter.

Styrdokument

De styrdokument som ligger till grund för biblioteksplanen och som vi har att beakta är både nationella, regionala och lokala:

- **Bibliotekslagen** (SFS 2013:801)
- **Skollagen** (SFS 2010:800)
Skolbiblioteket spelar en viktig roll för utbildning och för att främja läs- och skrivkunnigheten och förmågan att söka information.
- **Regional biblioteksplan för Region Jönköpings län 2018-2020**
- **ReDa – Den digitala agendan för Region Jönköpings län. 2015**
- **Läs-och litteraturfrämjandeplan 2018-2022**

Lokalt finns dessutom följande dokument som har viss bäring på biblioteksverksamheterna i Mullsjö kommun:

Systematiskt kvalitetsarbete, Barn- och utbildningsnämnden våren 2014

IT-strategi för Mullsjö grundskolor, KF 2008-11-25 §164

IT-strategi Mullsjö kommun, KF 2013-10-29 §4

Äldreomsorgsplan år 2019-2022, Mullsjö kommun, KF 2018-12-18

Funktionshindersplan för Mullsjö kommun år ??, KF (återremitterad)

Nulägesbeskrivning

Här följer en kort beskrivning av nuläget vad gäller kommunbiblioteket och skolbiblioteken.

Kommunbiblioteket

Kommunbiblioteket bemannas av två bibliotekarier på heltid, vilket motsvarar 0,28 årsverken per 1000 invånare, att jämföra med riksgenomsnittet på 0,48 årsverken. Kommunbiblioteket är öppet och bemannat 36 timmar per vecka och har att betjäna kommunens ca 7300 invånare i alla åldrar. I bibliotekslagen uttrycks tydligt att folkbibliotekets verksamheter skall vara anpassade till användarnas behov. Efter önskemål om utökade öppettider har biblioteket meröppet sedan 2016. Detta innebär att biblioteket är öppet ytterligare 13 timmar per dygn. Då obemannat.

Skolbiblioteken

Mullsjö kommun har två skolbibliotek:

Gunnarsboskolan, med ca 400 elever från förskoleklass till år 6. Gunnarsboskolans bibliotek är datoriserat och har en mycket begränsad inköpsbudget. Kronängskolan med ca 130 elever och Sandhemskolan med ca 50 elever har enkla bokrum som består av några hyllor med böcker.

Trollehöjdskolan, med ca 300 elever från år 7 till 9, bemannas vissa timmar per vecka av lärarbibliotekarie. Lokalerna är ändamålsenliga med arbetsplatser och sittgrupper. Biblioteket är datoriserat och har en dator för självutlåning.

Prioriterade områden med målsättning

Under rubriker hämtade från bibliotekslagens prioriterade områden samlas här mål och strategier för de kommande fyra åren i Mullsjö kommun.

Läsning och litteratur

Vårt mål är att fortsätta vårt läsfrämjande arbete, öka intresset för läsning, öppna vägar till litteratur av olika slag, öka tillgången till mångfald av litteratur och ta bort hinder för läsning. Utlåningen av e-böcker ökar och är ett komplement till tryckta böcker.

Hur?

* Genom fortsatt medveten utveckling av mediebeståndet.

* Vara delaktiga i det arbete Regionbibliotek Region Jönköpings län genomför för en ökad mediasamverkan i länet.

*Utveckla aktiviteter för olika åldersgrupper som t.ex.: bokprat, bokcafé, läsecirkel för vuxna, läsklubb för barn, läxhjälp och författarbesök. Detta arbete sker löpande, jämte ständig reflektion kring vilka metoder och insatser som på bästa sätt utnyttjar befintliga resurser.

Det demokratiska samhällets utveckling

Kommunbiblioteket ska vara en offentlig och öppen plats, neutral vad gäller politik, ideologi och religion, och erbjuda alla invånare en kostnadsfri, god och likvärdig service.

En närmast obegränsad tillgång till nyheter och information vidgar möjligheterna för alla att utöva sina demokratiska rättigheter, men både andelen nyhetssökare och andelen som undviker nyheter ökar, samtidigt som klyftorna kring läsning och läsförståelse ökar. Bristerna i medie- och informationskunnighet riskerar på så sätt att bli ett hot mot demokratin. Kommunbiblioteket vill bidra till att dessa klyftor minskar.

Hur?

- * utökade möjligheter att tillhandahålla kurslitteratur och studieplatser
- * erbjuda en plats för spontana möten och samtal.
- * aktiviteter i samverkan med olika aktörer från frivilligorganisationer, näringsliv och studieförbund.

Genom samarbete med fyra andra kommuner har vi kunnat söka Stärkta bibliotekspengar till filmtjänsten Cineasterna och nu kan låntagarna strömma film gratis via biblioteket.

Till för alla

Bemötandet på biblioteket är centralt. Kommunbiblioteket ska präglas av öppenhet, allsidighet och kvalitet. Alla besökare ska känna sig sedda, inkluderade och välkomna, vilket kan anses självklart, men kräver ständig reflektion hos personalen kring arbetsätt och värderingar. Ett litet kommunbibliotek kan inte tillhandahålla allt som efterfrågas. Fjärrlån är en möjlighet att erbjuda det vi saknar.

Ur tillgänglighetssynpunkt är kommunbiblioteket väl anpassat.

Alla kommuninvånare, oavsett modersmål, ska ha tillgång till medier på sitt eget modersmål och på lättläst svenska. Kommunbiblioteket har ett visst fast bestånd av framför allt barnböcker men också vuxenlitteratur på andra språk. För specifika behov har vi möjlighet att låna medier från andra bibliotek.

Hur?

- * Marknadsföra ”Meröppet bibliotek”(efter överenskommelse ges tillgång till biblioteket utöver bemannad tid på kvällar och helger i form av självservice).
- * Vi fjärrlånar allt som efterfrågas, i möjligaste mån.
- * Öka antalet låntagare med tillgång till egen nedladdning inom målgrupperna funktionsnedsatta och personer med läs- och skrivsvårigheter.
- * Boken kommer-tjänsten finns från år 2019.
- * Öka kunskapen om nationella minoriteter.
- * Tack vare projektet Silent Books och det samarbete med äldreomsorgen som detta innebar, har vi nu en god inblick i deras behov och hur vi ska jobba mot att nå dessa låntagare. De som inte längre kan komma till biblioteket.
- * Utveckla samarbetet med kommunens modersmållärare.

- * Sprida information om de elektroniska resurser som finns för att nå media på biblioteksbesökarnas modersmål.
- * Arbetet med medveten utveckling av mediebeståndet på andra språk än svenska och på lättläst svenska skall fortgå.
- * Samarbete med kommunens integrationssamordnare har inletts och ska vidareutvecklas.
- * Undersöka möjligheten att anordna språkcafé i samarbete med integrationssamordnaren och frivilliga.
- * Arbeta för att webbinformation på flera språk och funktionen Talande webb finns på kommunens webbplats.

Informationsteknik

Ny teknik kan ge ett rikare och bättre vardagsliv för medborgaren. Ökad öppenhet, tillgänglighet och delaktighet främjar demokrati, jämställdhet och rättvisa, samt hållbar utveckling med minskad miljöpåverkan. Tillgång till teknik och internet på offentliga platser är av vikt, tillsammans med vägledning och support. Vi har som mål att göra det så enkelt som möjligt för så många som möjligt och att minska det digitala utanförskapet.

Hur?

- * Kommunbiblioteket skall vara en viktig del av kommunens arbete för att öka den digitala delaktigheten och invånarnas informationskompetens. Digital utveckling är lika med samhällsutveckling.
- * Vi vill bidra med både information och kunskap om såväl nya medier som informationssökning och källkritik.
- * Ge digital service i form av datorer och I-pads och genom samarbete med föreningar och studieförbund erbjuda support och service av personer med IT-kompetens.

Barn och unga

Enligt lagen är barn och unga en prioriterad grupp och inom kommunen vill vi göra insatser för att dessa tidigt ska hitta vägen till biblioteket och läsningen. I vår strävan att nå ut till kommunens alla barn bör biblioteket aktivt samarbeta med de förvaltningar och organisationer som arbetar med barn.

Genom läsfrämjande insatser av olika slag ska man tidigt introducera litteraturen för barnen och skapa intresse för läsning. God läsförmåga underlättar inhämtandet av kunskap. Läsning berikar livet, främjar empati och reflektion samt utvecklar språket.

Hur?

- * Vi vill vidareutveckla det befintliga samarbetet med BVC.
- * De uppskattade sagostunderna ska fortsätta.
- * Samarbetet med skolan i form av inbokade besök av alla förskoleklasser ska fortsätta.
- * Vi vill utveckla vårt arbete för barn utanför skoltid, t.ex. läsklubb.

* Vi fortsätter vara en aktiv del av den barn- och ungdomskulturgrupp som finns i kommunen och främja allt som rör barn- och ungdomskulturfrågor.

Samverkan

För att kunna fullfölja biblioteksplanens intentioner krävs samverkan. Vi vill arbeta för att främja kunskapsutbyte mellan olika professioner, både inom kommunens egna verksamheter, men också över kommungränsen, vilket framför allt sker genom olika möten och utvecklingsarbeten inom ramen för Regionbibliotek Region Jönköpings läns verksamhet. Direktkontakt förekommer också regelbundet med närliggande kommuners biblioteksansvariga.

På det lokala planet sker samverkan genom regelbundna personliga kontakter och möten:

- Skolan: genom regelbundna träffar med skolbibliotekarierna och eventuellt skolledarna
- Studieförbunden: genom deltagande i LFR, det lokala folkbildningsrådets möten
- Kommunens integrationssamordnare
- Folkhögskolan

Biblioteksrummet

Kommunbiblioteket är centralt och lättillgängligt placerat. Lokalerna är väl anpassade efter de förutsättningar som finns. För att utveckla verksamheten behövs tillgång till större lokaler, bland annat för att bättre kunna ta emot större barngrupper och genomföra aktiviteter, såsom läsecirkel, bokcafé, språkcafé, teknisksupport m.m.

Personal och kompetensutveckling

För att möta användarnas många olika behov krävs välutbildad och kompetent personal, som ständigt måste hålla sig informerad och uppdaterad om omvärldens krav och förväntningar. Det gäller många olika områden som bemötande, värderingar och normkritiskt arbete, mångkulturfrågor, ny teknik och beståndsutveckling.

Hur?

* Genom att delta i kurser, konferenser och utvecklingsarbeten håller sig personalen uppdaterad för att klara de krav omvärlden ställer.

Skolbiblioteken

Att kunna läsa är idag precis lika viktigt som det alltid har varit, men också fler förmågor är viktiga. Unesco har definierat ett samlingsbegrepp: medie- och informationskunnighet, MIK. Begreppet innefattar både en teknisk och en källkritisk del, samt vikten av kunskap om den snabbt förändrade medievärlden runt omkring oss. Att kunna finna, analysera och kritiskt värdera information är avgörande förmågor i medievardagen. I det arbetet är skolbiblioteken centrala.

Förutsättningarna och konsekvenserna av ovan nämnda behov inom skolbiblioteken bör bli föremål för utredning inom ramen för skolverksamheten.

Uppföljning

Då biblioteksplanen även fungerar som verksamhetsplan är det ett levande dokument som kan komma att uppdateras under den period planen gäller. Planen skall årligen följas upp och en ny plan ska utformas i samband med en ny mandatperiod.

Förutom uppföljning av de olika tidsatta målen som beskrivits ovan vill vi kontinuerligt arbeta för att öka antalet utlån, antal besök och aktiva låntagare, vilket följs upp genom den årliga statistik som förs.